

UPOZORENJE STRUČNJAKA: NAKON TALIJANSKE REGIJE FRIULI I PRIMORSKOG DIJELA SLOVENIJE TE KONTINENTALNE HRVATSKE I U ISTARSKIM VINOGRADIMA UTVRĐENA PRISUTNOST ZARAZE

Potvrđena zlatna žutica vinove loze u Istri

U polumjeru od najmanje 1 km oko mjesta na kojem je utvrđena prisutnost tog štetnog organizma na tom području je potrebno uklanjanje i uništavanje svih zaraženih trsova koji pokazuju tipične simptome zaraze, a krčenje čitavog nasada u slučaju kad ima više od 20 posto trsova s tipičnim simptomima zaraze

Piše dr. sc. **Marijan Bubola**
Institut za poljoprivredu
i turizam, Poreč

Kao što smo već izvijestili u prethodnom broju Terra Istre od 28. kolovoza ove godine, fitoplazme kao bolesti vinove loze se posljednjih godina intenzivno šire istarskim vinogradima i tako uzrokuju odumiranje trsova. Uzorkovanja i laboratorijske analize simptomatičnih trsova se u svim vinogradarskim područjima Hrvatske sustavno provode već više od 10 godina od strane Zavoda za zaštitu bilja, koji djeluje u sklopu Hrvatskog centra za poljoprivredu, hranu i selo. Tako je dosad u Istri bila potvrđena prisutnost tek manje štetne fitoplazme *Bois noir* (crno drvo u prijevodu s francuskog), dok prisutnost opasnije fitoplazme zlatna žutica vinove loze (*flavescence dorée* na francuskom ili *flavescenza dorata* na talijanskom) nije bila potvrđena.

Zaraženo područje Kaštelira

Budući da obje fitoplazme na trsu pokazuju jednake simptome, njihovo je razlikovanje moguće isključivo laboratorijskim metodama, što se u praksi i radi sa svrhom utvrđivanja je li u vinogradima raširena opasnija fitoplazma zlatna žutica.

Zahvaljujući dobrom poznavanju stanja u istarskim vinogradima, na inicijativu Instituta za poljoprivredu i turizam ove se godine djelatnici Instituta priključili uzorkovanju simptomatičnih trsova zajedno s djelatnicima Zavoda za zaštitu bilja. Nažalost, zbog skupoće same analize i ograničenih financijskih sredstava za Istru je bilo predviđeno uzimanje tek jednog uzorka trsa za analizu. Iz tog je razloga na moju inicijativu odabran jedan od vinograda u ko-

jem se nalazi izrazito veliki broj simptomatičnih trsova, a nalazi se u neposrednoj blizini Kaštelira.

Analiza je provedena i prvi put u povijesti istarskog vinogradarstva prisutnost zlatne žutice u Istri je i službeno utvrđena. Iako je taj rezultat za proizvođače i struku šokantan, bilo bi zaista čudno da te bolesti nema kod nas budući da je posljednjih godina utvrđena i u primorskom dijelu Slovenije, u talijanskoj regiji Friuli, na nekoliko lokacija kontinentalnog dijela Hrvatske, itd.

Što pojava zlatne žutice znači za istarsko vinogradarstvo? Ta činjenica nikako nije dobra, ali pozitivna strana u toj priči jest ta da smo sad svjesni da imamo taj problem i da shodno tome trebamo poduzeti mjere za sprječavanje širenja i suzbijanje ove bolesti.

Krče zaražene vinograde

U praktičnom pogledu to nažalost znači da će vinogradarska proizvodnja postati još zahtjevnija, ali alternativa nije prihvatljiva budući da bi ne-djelovanje značilo širenje ove bolesti i daljnje propadanje vinograda.

Treba naglasiti i činjenicu da su pojedini ozbiljni (i očajni) vinogradari u okolici Kaštelira zbog razmjera štete

Stanje u vinogradu u kojem je potvrđen napad zlatne žutice. Kod zaraženih trsova mladice slabo odrvenjuju te imaju padajuće držanje.

Simptomi zlatne žutice na listu

već počeli krčiti svoje vinograde i to u nekim slučajevima nasade stare tek desetak godina, koji su sada trebali biti u najboljoj kondiciji. Višegodišnjim praćenjem stanja na terenu utvrđeno je ra-

pidno širenje ove bolesti i na susjedne vinograde, što zapravo znači da je šire područje Kaštelira, a potencijalno i čitava Istra izložena opasnosti odumiranja i krčenja vinograda. Shodno navedenom, što

Radionice za vinogradare

Zbog veličine i važnosti ovog problema, tijekom nadolazeće zime će se na Institutu za poljoprivredu i turizam u Poreču u suradnji sa Zavodom za zaštitu bilja organizirati radionice za proizvođače na temu sprječavanja širenja i suzbijanja zlatne žutice, a o točnim terminima održavanja radionica proizvođači će biti naknadno obaviješteni.

bi ne-djelovanje i daljnje širenje ove bolesti značilo za Istru kao renomiranu vinsku regiju, ne treba ni napominjati.

Američki cvrčak vektor bolesti

Mjere suzbijanja zlatne žutice su i službeno određene Naredbom o poduzimanju mjera za sprječavanje širenja i suz-

bijanja zlatne žutice vinove loze (NN 7/13), koji je dostupan na web stranicama Zavoda za zaštitu bilja. Naredbom se između ostalog određuju granice žarišta zaraze u polumjeru od najmanje 1 km oko mjesta na kojem je utvrđena prisutnost tog štetnog organizma i na tom području je potrebno uklanjanje i uništavanje svih zaraženih trsova koji pokazuju tipične simptome zaraze, krčenje čitavog nasada u slučaju kad u vinogradu ima više od dvadeset posto trsova s tipičnim simptomima zaraze, krčenje zapaženih vinograda i ostalih biljaka domaćina te redovito suzbijanje američkog cvrčka (*Scaphoideus titanus*), koji je vektor širenja ove bolesti. Iako se ove mjere mogu nekima činiti kao pretjerano drastične, one zapravo idu u korist proizvođačima jer nažalost predstavljaju jedini način da se očuva vinogradarska proizvodnja na tom području.